

AVIZ **referitor la propunerea legislativă “Legea cărții”**

Analizând **propunerea legislativă “Legea cărții”**, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.285 din 6.06.2002,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a din Legea nr.73/1993 și art.48(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

I. Observații generale

1. Prezenta propunere legislativă are ca obiect de reglementare stimularea producției intelectuale a scriitorilor, autorilor și a traducătorilor români, a personalului implicat în crearea, producerea și difuzarea cărților și revistelor, stimularea înființării de noi librării, biblioteci și puncte de difuzare, precum și protejarea drepturilor morale și patrimoniale ale autorilor de creații literar-artistice și științifice.

2. Semnalăm că, anterior, Consiliul Legislativ a mai primit spre avizare din partea Secretarului general al Camerei Deputaților, cu adresa nr.626/28.01.2002 o propunere legislativă având ca obiect de reglementare susținerea editării, comercializării, difuzării și promovării cărții românești, pentru care s-a emis avizul favorabil cu observații și propuneri nr.195 din 14 februarie 2002.

Față de conținutul normativ al propunerii legislative, aceasta se înscrie în categoria legilor ordinare.

3. Având în vedere efectele pe care actul normativ le va produce asupra bugetului de stat și bugetelor unităților administrativ teritoriale,

devin incidente dispozițiile art.110 din Constituție, fiind obligatorie solicitarea unei informări din partea Guvernului.

Totodată, sunt incidente prevederile art.10 alin.(2) din Legea nr.72/1996 privind finanțele publice, precum și ale art.17 alin.(3) din Legea nr.189/1998 privind finanțele publice locale, prevederi legale în conformitate cu care inițiatorilor le revine obligația să prevadă și mijloace necesare acoperirii golului de venituri sau sporului de cheltuieli pe care aplicarea legii îl va genera.

4. Referitor la alin.(2) al art.6, semnalăm că înregistrarea și autorizarea funcționării societăților comerciale se face, în prezent, în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr.76/2001 privind simplificarea unor formalități administrative pentru înregistrare și autorizarea funcționării comercianților.

Instituirea unei proceduri de înregistrare, diferită de cea existentă, pentru societățile comerciale care au ca obiect de activitate producerea, difuzarea și valorificarea cărților, constituie o completare a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr.76/2001, lucru care nu se poate realiza prin regulamentul de aplicare a proiectului de lege, întrucât acesta urmează a fi aprobat prin hotărâre a Guvernului (art.39 alin.(2)). Se impune reanalizarea acestei norme.

5. Art.4 alin.(3) stabilește drept contravenție încălcarea dispozițiilor art.4 alin.(2) referitoare la modalitatea de înregistrare a societăților comerciale care au drept obiect de activitate producerea, difuzarea și valorificarea cărților. Semnalăm că modalitatea de stabilire și de sancționare a acestei contravenții nu este conformă cu principiile instituite de Ordonanța Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor. Astfel, din reglementarea propusă nu rezultă cu claritate nici cine este subiectul activ al contravenției și nici care este fapta sancționată, cu atât mai mult cu cât alin.(2) al art.4 cuprinde o normă de trimitere generală la un viitor regulament de aplicare a legii.

Precizăm că în cazul răspunderii contravenționale, pentru asigurarea uniformității în reglementare, trebuie utilizată următoarea structurare a normei:

“Constituie contravenție ... și se sancționează cu amendă de la ... lei la ... lei.”

De altfel, propunerea legislativă nu cuprinde nici dispozițiile necesare referitoare la stabilirea agenților constatatori ai contravențiilor și la completarea cu dispozițiile Ordonanței

Guvernului nr.2/2001, astfel încât este necesară reanalizarea reglementării sub aceste aspecte.

6. Norma de la art.5 este insuficient redactată întrucât nu precizează sursa financiară prin care o bancă își poate acoperi reducerea de 50% a dobânzii la împrumuturile acordate societăților comerciale care participă la producerea și valorificarea cărților. Apreciem că o asemenea facilitate reprezintă de fapt o clauză comercială care ar putea, eventual, face parte din contractul de împrumut bancar ce se încheie între părți.

7. Facilitățile prevăzute la art.8 alin.(2), art.11 alin.(3) și art.25 alin.(3), contravin prevederilor Ordonanței Guvernului nr.7/2001 privind impozitul pe venit, cu modificările ulterioare și se îndepărtează de la principiile constituționale consacrate de art.16 alin.(1) și art.53 alin.(2) din Constituție.

8. În ceea ce privește facilitățile referitoare la T.V.A. prevăzute la art.8 alin.(3), art.14, art.17 alin.(2) din proiect, acestea ar trebui raportate la recenta Lege nr.345/2002 privind taxa pe valoarea adăugată, care cuprinde deja o serie de facilități, cum ar fi editarea, tipărirea și/sau vânzarea de manuale școlare și/sau cărți, exclusiv activitatea de publicitate.

Semnalăm, totodată, că abrevierea T.V.A. nu se uzitează, corect fiind **taxa pe valoarea adăugată**.

Totodată, în ceea ce privește T.V.A. este necesar să fie avute în vedere și prevederile art.9 alin.(3) din Legea nr.345/2002.

9. Referitor la norma de la art.9 lit.a) apreciem că ea trebuie eliminată, întrucât o atare dispoziție își are locul, **sub formă de clauză comercială**, în contractul care se încheie între autorul cărții și editură.

10. Redactarea confuză a dispozițiilor art.16 alin.(4) nu permite identificarea cu claritate a intenției normative a inițiatorului cu atât mai mult cu cât Legea nr.32/1994 privind sponsorizarea conține reglementări mai favorabile decât cele prevăzute în proiect.

11. Norma de la art.17 alin.(1) potrivit căreia “Editurile au obligația să calculeze prețul de vânzare al cărții într-un raport strict cu cheltuielile pentru realizarea ei”, încalcă dispozițiile art.134 alin.(2) lit.a) din Constituție care consacră libertatea comerțului și protecția concurenței loiale. Observația vizează și art.28.

12. **Art.41** din proiect prevede sancționarea nerespectării prevederilor prezentei legi prin **trimiterea generică la legislația în vigoare** și la regulamentul de aplicare a legii. Această soluție este

contrară art.3 alin.(1) din Ordonanța Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, conform căruia actele normative prin care se stabilesc convenții trebuie să cuprindă **descrierea faptelor** ce constituie contravenții.

Propunem, de aceea, ca dispozițiile din proiect să indice în mod expres faptele care constituie contravenții, precum și limitele minime și maxime ale amenzilor care se aplică pentru fiecare faptă contravențională în parte.

II. Observații de redactare și de tehnică legislativă

1. Potrivit exigențelor de tehnică legislativă, formula introductivă trebuie să fie redată după titlul proiectului, astfel că este necesară corectarea corespunzătoare a textului.

2. La **art.4 alin.(1)**, apreciem că formularea "Societățile comerciale care se **ocupă** ..." este inestetică și improprie stilului normativ, motiv pentru care propunem reformularea textului.

În ceea ce privește alin.(3) al aceluiași articol, norma trebuie plasată în partea finală a proiectului în care sunt reglementate sancțiunile.

3. La **art.6**, textul este redactat defectuos, întrucât subiectul trebuie să îl constituie **investițiile**, nu scadența, cum eronat s-a formulat. De asemenea, nu se înțelege ce fel de "categorii" ar urma să prevadă regulamentul de aplicare a legii.

În plus, formularea "a acestei legi" este inestetică, fiind uzuală sintagma "de aplicare a **prezentei legi**".

4. La **art.10**, deși textele sunt redactate sub forma alineatelor, acestea nu sunt marcate potrivit normelor de tehnică legislativă reglementate de Legea nr.24/2000.

Referitor la alin.(2), expresia "contract de cerere și ofertă" trebuie eliminată ca fiind eronată.

5. Având în vedere că dreptul de care beneficiază creatorii de carte de a participa la premiile pentru cele mai bune cărți oferite de academie este stabilit la art.11 alin.(1) și ținând seama că potrivit exigențelor de tehnică legislativă, alineatul trebuie să exprime o ipoteză juridică de sine stătătoare, la **alin.(2) al art.11** propunem înlocuirea sintagmei "În vederea realizării acestui drept", cu o normă de trimitere la alin.(1), în următoarea redactare:

"(2) În vederea realizării dreptului de participare la premii, potrivit prevederilor alin.(1), creatorii de carte au obligația să ...".

6. La **art.12**, subliniem faptul că, întrucât competența Oficiului Român pentru Drepturile de Autor de a exercita controlul legislației în

domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe este reglementată prin art.137 alin.(1) din Legea nr.8/1996, invocarea în alin.(1) al art.12 din proiect a acestei legi nu mai este necesară, urmând să fie eliminată ca superfluă. Această propunere este motivată și de faptul că acțiunea de "a veghea" nu este clar conturată și că ea nu este similară cu "a controla".

Totodată, pentru un plus de rigoare în redactarea textului, propunem înlocuirea cuvintelor "acestei legi" cu expresia "prezentei legi".

7. La **art.13**, formularea textului este greșită, întrucât "subvențiile bugetare" nu sunt **producători de carte**, astfel cum este redactat în text, motiv pentru care propunem reanalizarea acestui articol.

De asemenea, considerăm că în categoria producătorilor de carte nu pot fi incluși și producătorii de hârtie de ambalaj așa cum rezultă din actuala redactare.

8. La **art.14** este necesar să se explice termenul **ofertă** și la ce factor se referă reducerea **cu 10 procente a T.V.A.**

La **alin.(2)**, având în vedere că potrivit normelor de tehnică legislativă, alineatul trebuie să exprime o ipoteză juridică de sine stătătoare, propunem înlocuirea pronumelui "aceeași" cu o normă de trimitere la alin.(1), care reglementează TVA pentru societățile comerciale.

Sugerăm reformularea alin. (2), astfel:

"(2) Fabricile de hârtie care oferă tipografiilor hârtie pe sortimentele de carte și publicații periodice beneficiază de reducerea de TVA prevăzută la alin.(1)".

În ceea ce privește **alin.(5)**, norma este formulată greșit, iar cartea nu este purtătoare de T.V.A..

9. La **art.16 alin.(1)**, pentru acuratețea limbajului, sugerăm înlocuirea cuvântului "cât" din expresia "editurile cât și autorii" cu conjuncția "precum", mai adecvată în context. Această observație vizează și art.17 alin.(3) și art.33 alin.(1).

Totodată, având în vedere că textul alin.(2) debutează într-o manieră nespecifică stilului normativ, propunem redarea textului în continuarea alin.(1), în următoarea formulare: "care se realizează prin contracte între părți și se evidențiază pe coperta interioară a cărții".

Ca urmare, alineatele (3) și (4) devin alin.(2) și (3).

Referitor la actualul alin.(3) al aceluiași articol, sugerăm eliminarea cuvântului "cât", din rândul doi și înlocuirea expresiei "...

dispun de bugetele anuale proprii în vederea subvenționării ...”, întrucât instituțiile publice pot avea “**capitole bugetare** în bugetul propriu” cu această destinație.

10. La **art.17 alin.(3)**, formularea "Profitul factorilor" este inadecvată, motiv pentru care sugerăm reanalizarea normei. În același context, pentru un plus de rigoare normativă, propunem înlocuirea expresiei "din prețul ei de vânzare", cu sintagma "din prețul de vânzare al **cărții**".

11. La **art.18 alin.(4) și 19 alin.(2)** este necesar să se specifice despre ce fel de impozit este vorba.

Totodată, la **alin.(5) al art.18**, având în vedere că abrevierile nu sunt recomandate de normele de tehnică legislativă într-un act normativ, propunem eliminarea abrevierii "etc." sau înlocuirea acesteia prin cuvintele "și altele asemenea".

12. Referitor la **art.19 alin.(1)**, considerăm necesară precizarea naturii juridice a sintagmei “case ale cărții”, în ce condiții se acordă această titulatură și care sunt caracteristicile sale.

Totodată, pentru asigurarea unui limbaj adecvat stilului normativ, propunem înlocuirea sintagmei "se ridică la rangul de case" cu expresia "**sunt** case ale cărții".

Pentru același considerent, la alin.(2), sugerăm înlocuirea expresiei "unor astfel de activități" cu sintagma "activităților prevăzute la alin.(1)", în acest fel realizându-se și legătura tematică cu alin.(1) care reglementează activitățile ce se pot desfășura în spațiile ce beneficiază de scutire de impozit.

13. La **art.20 alin.(1)**, apreciem mai adecvată formularea "Prețul cărții este cel înscris pe copertă și rămâne stabil", în raport cu textul propus.

Referitor la **alin.(2)** al acestui articol, pentru o exprimare corectă, propunem înlocuirea expresiei "în raport cu inflația" prin sintagma "în raport cu rata inflației", terminologie consacrată în legislația în vigoare.

Norma de la **alin.(4)** este eronat formulată și în contradicție cu Ordonanța Guvernului nr.70/1994 privind impozitul pe profit.

Referitor la **alin.(5)**, semnalăm că respectivele activități și/sau așezăminte nu se supun impozitării.

La **alin.(6)** norma trebuie completată cu sursa de finanțare pentru acoperirea diferenței de 50%, astfel încât prin lege să nu se producă o **pagubă** unei Companii Naționale.

14. La **art.21 alin.(1)**, semnalăm că instituțiile publice au sume alocate în buget pentru achiziții de această natură.

Totodată, pentru a evita repetarea prepoziției "de", sugerăm înlocuirea expresiei "dispun de fonduri proprii de achiziții de carte" cu sintagma "dispun de fonduri proprii **pentru** achiziții de carte".

La **alin.(3)** este necesar să se prevadă natura juridică a **fondului** și modalitatea de gestionare a acestuia.

În ceea ce privește **alin.(4)**, pentru rigoarea normativă a textului, propunem ca acesta să debuteze cu subiectul, renunțându-se la arătarea motivului pentru care se instituie dispoziția privind bibliotecile, astfel:

"(4) Cărțile noi intră în circuitul de lectură al bibliotecilor după șase luni de la apariție".

15. La **art.23 alin.(1)**, apreciem ca inadecvată formularea "dispune de prelungiri", fiind preferabilă expresia "beneficiază de prelungiri", iar cuvintele "acestei legi" trebuie înlocuite cu expresia "prezentei legi".

16. La **art.24**, precizăm că norma de trimitere la Legea nr.41/1971 este greșită, întrucât acest act normativ are alt obiect de reglementare.

17. La **art.25 alin.(1)**, pentru o exprimare corectă, sugerăm înlocuirea expresiei "pe baza unui contract" cu sintagma "pe bază de contract".

18. La **art.26 alin.(1)**, apreciem mai adecvată în context formularea "Pentru cărțile și publicațiile care fac obiectul prezentei legi se stabilește un grad de perisabilitate de 3% la editare și de 3% la difuzare", în locul sintagmei "Cărțile și publicațiile care sunt ocrotite de această lege dispun de un grad de perisabilitate de 3% la editare și 3% la difuzare". Propunem de aceea modificarea corespunzătoare a textului.

19. Pentru asigurarea unui limbaj normativ adecvat, la **art.27 alin.(1)**, sugerăm reformularea textului, astfel:

"(1) Pentru cărțile și publicațiile reglementate de prezenta lege se poate face publicitate și reclamă".

20. La **art.28**, pentru ca norma să debuteze cu subiectul, propunem reamenajarea frazei astfel:

"Societățile publice de radio și televiziune sunt obligate să acorde pentru cărți și publicații un procent de 5% din programele destinate publicității și o reducere de 90% din tarifele practicate".

21. Norma privind organizarea concursului anual din cuprinsul art.30 nu este riguros formulată, motiv pentru care sugerăm următoarea redactare a articolelor:

"Art.30. - Ministerul Culturii și Cultelor va organiza anual un concurs dotat cu premii pentru ziarile care prezintă o cronică a operațiilor editoriale".

22. La **art.33 alin.(1)**, pentru estetica exprimării, propunem înlocuirea cuvântului "cât", din expresia "cât și difuzorii individuali", cu conjuncția "precum".

Referitor la **alin.(2)** al aceluiași articol, considerăm că acesta necesită a fi dezvoltat în sensul de a se stabili până la ce limită de vârstă pot fi considerați "cumpărătorii de vârstă tânără", astfel încât să poată beneficia de sprijin pentru formarea bibliotecilor personale.

În același context, pentru ca textele de la lit.a), b) și c) ale alin.(2) să aibă redactarea specifică stilului juridic normativ, propunem reformularea acestora după cum urmează:

"a) oferirea de către librăria de la care se aprovizionează a unui număr de cărți gratuite la un număr de cărți cumpărate;

b) acordarea de premii școlare în cărți;

c) organizarea de către edituri și societățile publice de radio și televiziune, de concursuri cu premii în bani pentru cunoașterea de către tineri a noutăților editoriale."

23. Având în vedere că norma privind scutirea, pe timp de 2 ani de la plata impozitului pe profit, prevăzută la art. 36 reprezintă o derogare de la Ordonanța Guvernului nr.70/1994 aprobată prin Legea nr.73/1996, cu modificările și completările ulterioare, pentru respectarea art.58 din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, textul art. 36 din proiect trebuie să debuteze cu formula: "Prin derogare de la. . .", urmată de menționarea reglementării de la care se derogă.

În același fel urmează să se redacteze și norma de la art.37.

Totodată, semnalăm că dispozițiile art. 36 și 37 nu sunt corelate și nu au determinat momentul de la care se poate beneficia de facilitățile respective.

24. La **art.39**, pentru o mai bună sistematizare a textului, propunem ca acesta să fie alcătuit dintr-un singur alineat, cu următoarea redactare:

"Art.39. - Ministerul Culturii și Cultelor împreună cu Ministerul Finanțelor Publice vor elabora, în termen de 30 de zile de

la intrarea în vigoare a prezentei legi, Regulamentul de aplicare a acesteia, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului".

25. Norma de la **art.42** privind abrogarea generică a dispozițiilor contrare nu este consacrată în planul tehnicii legislative, urmând să fie redate în mod expres actele normative sau elementele structurale ale acestora care trebuie abrogate.

26. În ceea ce privește formula de atestare a legalității adoptării legii, pentru respectarea prevederilor art.42 alin.(6) din Legea nr.24/2000, sintagma "Legea Cărții a fost adoptată în plenul Camerei Deputaților în ziua de ...", trebuie înlocuită cu formularea "Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din ... cu respectarea prevederilor art.74 alin.(2) ...".

În același fel se va proceda și pentru cea de a doua Cameră a Parlamentului, respectiv pentru Senat.

PREȘEDINTE

Dragoș ILIESCU

București

Nr. 87/28.06.2002